

**ACCESSIBILITAT A PROGRAMES DE LA UE PER
PART DE LES LLENGÜES REGIONALS O
MINORITÀRIES
AVALUACIÓ PRÀCTICA**

Autores:

H. Kuipers-Zandberg

A.F. Schukking

Coordinadors:

Cor Van der Meer, Centre Mercator

Vicent Climent-Ferrando, Direcció General de Política Lingüística, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya

Edició: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Direcció General de Política Lingüística

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement 4.0 de Creative Commons. Es permet la còpia, la distribució, la comunicació pública i la transformació de l'obra per a qualsevol finalitat, incloses les comercials, sempre que se'n citin l'autoria i la font de manera adequada.

Podeu consultar la llicència a: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Amb el suport financer de la Xarxa Europea per a la Diversitat Lingüística (NPLD)

Resum executiu

La Unió Europea celebra la diversitat i la considera una de les seves pedres angulars, tal com indica el seu lema “Units en la diversitat”. El compromís amb la diversitat lingüística i cultural està recollit a l'article 22 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, on s'estableix que “la Unió respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística”. La Carta també garanteix la no discriminació en funció de l'idioma (art. 21).

El 1981, els òrgans polítics de la UE, en col·laboració amb el Consell d'Europa, van establir l'Oficina Europea de Llengües Minoritàries (EBLUL) i, més endavant, el 1987, la Xarxa Mercator, amb l'objectiu de donar suport a les llengües minoritàries i la diversitat cultural a la UE (Faingold, 2015). Des de l'establiment de l'EBLUL, el Consell d'Europa ha aprovat dos tractats per protegir les llengües regionals i minoritàries a la UE: la Carta europea de les llengües regionals i minoritàries i el Conveni-marc per a la protecció de les minories nacionals. A més, el compromís amb la diversitat lingüística i cultural està recollit al Tractat de Lisboa i el Parlament Europeu ha adoptat algunes mesures per millorar l'estatus de determinades llengües regionals minoritàries que tenen estatus oficials o descentralitzats als seus països mitjançant l'aprovació d'una sèrie de resolucions (com la Resolució Reding de 1991, la Resolució Killilea de 1994 i la Resolució Alfonsi de 2013, entre d'altres).

Amb la Resolució del Parlament Europeu sobre una Carta Comunitària de Llengües i Cultures Regionals i sobre una Carta de Drets de les Minories Ètniques (DO C 287, de 9 de novembre de 1981) es va inaugurar una línia pressupostària separada per donar suport a les llengües regionals i minoritàries (LROM) (Gazzola, Grin, Häggman, & Moring, 2016). Però el 1998 aquesta línia pressupostària destinada a les llengües regionals i minoritàries es va suspendre en compliment d'una sentència dictada pel Tribunal de Justícia. Això ha tingut efectes devastadors tant per a aquestes llengües, que ara reben suport a través d'un marc més ampli (conegut com *mainstreaming* o transversalitat), com per a altres projectes relacionats (no lingüístics o no regionals/minoritaris). Les LROM han hagut d'afrontar un nou paradigma, consistent a competir amb idiomes més potents per obtenir suport financer, així com a identificar noves possibilitats de finançament inexplorades (ja que la llengua és transversal i pot formar part d'un objectiu més ampli a l'hora de sol·licitar finançament), però amb menys possibilitats d'acceptació, atès que competeixen amb comunitats lingüístiques més fortes i/o més grans.

Aquest informe representa un primer intent d'investigar com s'han emprat i assignat les oportunitats de finançament de les LROM durant el període que va del 2014 al 2020. És el resultat conjunt de la feina feta pel Mercator European Research Center on Multilingualism and Language Learning, sota l'empareda de la Fryske Akademy, i la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, amb el suport financer de la Xarxa Europea per a la Diversitat Lingüística.

L'informe s'estructura de la següent manera: En primer lloc, al primer capítol, explora els antecedents i la motivació de la recerca, proporcionant exemples d'oportunitats de finançament i casos en què aquestes s'han demostrat inaccessibles a les llengües regionals i minoritàries. El segon capítol explora les oportunitats de finançament que existeixen actualment a la UE. Tot i que, tal com ja s'ha esmentat, la llengua és un tema transversal i pot formar part d'altres objectius, aquest informe va circumscriure l'abast de la seva recerca als programes específics relacionats amb la llengua i la cultura a Europa, concretament: Erasmus+, Horitzó 2020 i Interreg. Atès que el programa Europa Creativa també dona suport a la cultura, als mitjans de comunicació europeus i a les traduccions literàries i esmenta les LROM, també s'inclou en aquesta recerca. El segon capítol

descriu el període analitzat, els principals objectius dels diferents programes, com s'adapten els idiomes a aquests programes i si s'hi esmenten específicament les LRoM. Això s'aconsegueix donant una visió general concisa i proporcionant informació en detall als apartats 2.1 a 2.4.

El tercer capítol presenta una anàlisi exhaustiva dels programes i de l'accessibilitat per a les LRoM, tot descrivint els procediments de sol·licitud, el finançament disponible i, quan és possible, les taxes d'acceptació i la quota de finançament destinada específicament a les LRoM. Es proporciona una taula amb informació concisa sobre el finançament disponible, els fons concedits, els criteris d'elegibilitat i el percentatge d'acceptació. Als apartats 3.1 i 3.2 es presenta una descripció més acurada dels programes per separat.

Al quart capítol, la conclusió, es presenten les conclusions principals d'aquest treball de recerca. Es pot concloure que la transversalitat ha estat perjudicial per a les LRoM i que aquestes llengües haurien de comptar amb suport, ja que també són llengües europees. També ha quedat clar que les LRoM reben només un petit percentatge del finançament existent, si bé no hi ha dades exactes al respecte disponibles. No obstant això, sí és possible trobar diverses oportunitats dins dels programes actuals. Erasmus+, amb el multilingüisme com a eix bàsic, és el que ofereix més oportunitats, però si les llengües s'entrellacen amb un objectiu superior, tenen cabuda dins de molts altres programes. Una altra constatació clau que s'exposa al quart capítol és que els procediments de sol·licitud, els criteris d'elegibilitat i les taxes d'èxit afecten a la participació de les llengües regionals i minoritàries.

Finalment, al cinquè capítol es donen recomanacions per tal de millorar l'accés de les LRoM als programes europeus. Aquestes es divideixen en un conjunt de recomanacions per a la UE i un conjunt de recomanacions específiques per a la NPLD.

Índex

Autors:	2
1. Antecedents i motivació	6
2. Quins programes europeus centrats en la llengua i la cultura existeixen?	10
2.1 Erasmus+	11
2.3 Interreg.....	13
2.4 Europa Creativa.....	15
3. Accessibilitat per a les LRoM.....	16
3.1 Procediment de sol·licitud	17
3.1.1 Erasmus+	17
3.1.2 Horitzó 2020.....	18
3.1.3 Interreg.....	18
3.1.4 Europa Creativa	19
3.2 Percentatge de finançament destinat a les LRoM	20
3.2.1 Erasmus+	21
3.2.2 Horitzó 2020.....	21
3.2.3 Interreg.....	22
3.2.4 Europa Creativa	22
4. Conclusió	23
5. Propostes i recomanacions	24
Referències.....	26

1. Antecedents i motivació

A finals de la dècada de 1950 hi havia quatre llengües oficials a la Unió Europea. Actualment n'hi ha 24, però les xifres proporcionades per la Comissió Europea revelen que uns 40 milions de persones a la Unió parlen al voltant de 60 llengües autòctones diferents de les llengües estatals oficials, denominades llengües regionals o minoritàries (LROm). La Unió Europea celebra la diversitat i la considera com una de les seves pedres angulars i defensa que la diversitat lingüística dins de la UE és un poderós exemple del seu lema, “Units en la diversitat” (Comissió Europea, 2020b).

L'any 1981, la UE, en cooperació amb el Consell d'Europa, va crear l'Oficina Europea de Llengües Minoritàries (EBLUL, en les sigles en anglès) per donar suport a les llengües minoritàries i la diversitat cultural a la UE (Faingold, 2015). La mateixa línia pressupostària també va finançar els tres centres Mercator el 1987 (Mercator Educació, Mercator Legislació i Mercator Media), que encara existeixen i formen part de la xarxa Mercator.

Des de l'establiment de l'EBLUL, el Consell d'Europa ha aprovat dos tractats per protegir les LROm a la UE: la Carta europea de les llengües regionals i minoritàries, a la qual es fa servir l'expressió “llengües regionals i minoritàries” per designar les llengües tradicionalment parlades en una regió o una llengua diferent de la llengua estatal (Council of Europe, 1992), i el Conveni-marc per a la protecció de les minories nacionals (Consell d'Europa, 1995). Val a dir que la Carta consisteix majoritàriament en un conjunt de principis (Parts I i II) i que les normes recollides a la Part III no són obligatòries (Määttä, 2005) . El Consell d'Europa no té el poder d'obligar els estats membres a signar, ratificar o aplicar la Carta (Faingold, 2015) . Només publica un conjunt de recomanacions per als estats.

El compromís amb la diversitat lingüística i cultural es va millorar encara més amb el Tractat de Lisboa, sorgit de les negociacions en una conferència intergovernamental amb la representació dels estats membres de la UE i signat per tots els estats membres a Lisboa el 13 de desembre del 2007, i en vigor a partir de l'1 de desembre del 2009. Els articles 7 i 17 del Tractat de Lisboa estableixen les llengües oficials de la UE i disposicions estatals per al seu ús en la comunicació amb els funcionaris de la UE. L'article 17 garanteix als ciutadans de la UE el dret de comunicar-se amb les autoritats de la UE en una de les llengües oficials del Tractat de Lisboa i rebre una resposta en la mateixa llengua.

Aquests articles, però, no fan al·lusió als drets de les llengües minoritàries ni recullen les disposicions per protegir els drets de les minories lingüístiques de comunicar-se amb les autoritats de la UE. El basc, el català i el gallec, que tenen oficialitat a les regions on es parlen a Espanya i que són utilitzats diàriament per milions de parlants, i el gal·lès, que té oficialitat de llengua regional al Regne Unit, no són llengües oficials de la UE ni figuren al Tractat (Faingold, 2015) i, per tant, els seus parlants no poden comunicar-se en les seves llengües natives amb les autoritats de la UE.

L'article 2.3 del Tractat de Lisboa estableix els drets lingüístics de tots els ciutadans de la Unió Europea, i recull que la Unió respectarà la seva rica diversitat cultural i lingüística i vetllarà perquè el patrimoni cultural europeu sigui salvaguardat i millorat. L'article 2 estableix els valors fundacionals de la UE, entre ells: la “igualtat” i “els drets de les persones que pertanyen a minories” (Piris, 2010). En aquesta línia, l'article 2.3 sembla declarar no només la diversitat cultural, sinó també els drets lingüístics, si bé ho fa en termes imprecisos (Lähdesmäki, 2012) i evita anomenar els idiomes pel seu nom. No queda clar quines pràctiques

lingüístiques estan cobertes per la noció de diversitat lingüística del Tractat de Lisboa. Per exemple, no està clar si les grans minories immigrants i les grans minories endògenes tindran els mateixos, més o menys drets que els parlants de llengües autòctones amb estatus oficial als seus estats membres. Es podria pensar que el Tractat de Lisboa és “poc més que paraules grandiloqüents adreçades als parlants de llengües minoritàries” (Faingold, 2015). El discurs de la UE sobre el valor intrínsec de la diversitat lingüística com a pedra angular del projecte europeu ha estat subordinat als objectius econòmics de creixement, competitivitat i ocupació i ha evidenciat l'absència d'un compromís real i de coherència normativa de la UE envers els seus idiomes. El focus econòmic del plantejament de la UE pel que fa a les polítiques lingüístiques no es pot analitzar de manera aïllada, ja que ha estat determinat pels objectius econòmics estratègics generals i les prioritats polítiques de l'Estratègia de Lisboa primer, durant el període 2000-2010, i l'actual Estratègia Europa 2020 (Climent-Ferrando, 2016)

El Parlament Europeu ha pres algunes mesures per millorar la situació de certes llengües regionals minoritàries que tenen estatus oficials o descentralitzats als seus països (de Swaan, 2001). Per exemple, el Parlament va aprovar la Resolució Reding el 1991, que considerava concedir l'estatus de llengua oficial al català i altres llengües que es parlen àmpliament a la UE (Comissió Europea, 1991). El 1994, la Resolució Killilea va recomanar que la UE promulgues legislació que permeti utilitzar llengües minoritàries a l'educació, la justícia, l'Administració pública i els mitjans de comunicació (European Commission, 1994). La Resolució Alfonsi (2013) crida a la UE i als seus estats membres a tenir en consideració moltes llengües europees amenaçades i els insta a comprometre's a protegir-les i promoure-les mitjançant polítiques. També apel·la a la preservació de la diversitat cultural i lingüística de la UE (Alfonsi, 2013).

Algunes institucions de la UE han arribat a un acord administratiu amb els governs del Regne Unit i Espanya sobre l'ús de determinades llengües regionals i minoritàries (basc, català, gallec, gal·lès i gaèlic escocès) a determinades institucions de la Unió. En ambdós casos, les traduccions les proporciona el Govern de l'estat membre implicat, si i quan sigui necessari, i a càrrec seu. Aquests acords no són aplicables a totes les institucions de la UE. Per exemple, els parlamentaris europeus no poden utilitzar aquestes llengües a les sessions plenàries del Parlament ni a les reunions de les comissions (Faingold, 2015).

La primera iniciativa sobre llengües minoritàries adoptada per la UE va ser la Resolució del Parlament Europeu sobre una Carta comunitària de llengües i cultures regionals i sobre una Carta dels drets de les minories ètniques (DO C 287, de 9 de novembre de 1981), que creava una línia pressupostària separada per donar suport a projectes que beneficien especialment les LRoM (Gazzola, Grin, Häggman, & Moring, 2016). Fins el 1998, tots els programes de finançament estaven oberts a tots els idiomes. El 1998, però, la línia pressupostària per a les LRoM i multilingüisme es va cancel·lar com a resultat d'una sentència dictada pel Tribunal de Justícia (C-106/96, maig de 1998), que va dictaminar que tots els ajuts de la UE han de tenir una base legal. Es va permetre continuar donant suport a projectes durant tres anys, mentre es preparava una base legal, però la Comissió encara no ha estat capaç de determinar una base legal d'aquest tipus (Gazzola, Grin, Häggman, & Moring, 2016).

En una resolució del 24 de març de 2009 sobre el multilingüisme: un actiu per a Europa i un compromís compartit (2008/2225 (INI)), el Parlament Europeu demanava a la Comissió que elaborés mesures destinades a promoure la diversitat lingüística (Parlament Europeu, 2009). Més recentment, el 2018, el Parlament va adoptar una resolució (2018/2028 (INI)) sobre la igualtat lingüística a l'era digital (Hériard, 2019) i una

resolució sobre protecció i no discriminació (2017/2937 (RSP)) pel que fa a les minories a la UE (European Parliament, 2017). El 2019, el Parlament va adoptar una resolució legislativa (núm. 1295/2013 (COM(2018)0366-C8-0237/2018 - 2018/0190(COD)) sobre la proposta del programa Europa Creativa, tot destacant que cal tenir en compte les “especificitats de diferents països, inclosos països o regions amb una situació geogràfica o lingüística concreta” (Parlament Europeu, 2019).

Tal com està recollit al Tractat de Lisboa, les 24 llengües oficials són acceptades com a oficials (de Swaan, 2001). Tot i això, en les operacions quotidianes de la UE, les llengües que es parlen amb més freqüència són l'anglès i, en molta menor proporció, el francès, que es coneixen com a llengües “procedimentals” o “administratives” (Phillipson, 2003). El 67% dels europeus percep l'anglès com una de les dues llengües estrangeres més útils, seguida de l'alemany i el francès, cosa que fa que el multilingüisme tendeixi a desaparèixer (Kelly, 2012). Molts informes es redacten en anglès, i aquesta pràctica acostuma a aplicar-se a les licitacions per signar contractes públics finançats amb pressupost comunitari (Truchot, 2003). Tot i que la normativa comunitària subratlla explícitament el dret dels licitadors a expressar-se en la seva pròpia llengua, se'ls convida implícitament a utilitzar l'anglès. Pel que fa als programes, la majoria de les vegades es tracten en anglès (Faingold, 2015). Això, en combinació amb l'esmentada sentència judicial del 1998, que va suprimir la línia pressupostària específica per a les LRoM el 2001, ha tingut un efecte devastador per a aquestes llengües. D'ençà, el suport a aquestes llengües s'ofereix mitjançant la seva inclusió en projectes duts a terme dins d'un marc més ampli (és el que es coneix com *mainstreaming* o “transversalitat”), juntament amb altres projectes (no lingüístics o no vinculats amb llengües regionals/minoritàries) relacionats. A la pràctica, aquest enfocament transversal adoptat per la Comissió des del 2000 va comportar una disminució substancial de les possibilitats reals de les LRoM d'accedir al finançament de la UE i, des de llavors, la situació no ha millorat (Gazzola, Grin, Häggman, & Moring, 2016).

Combinats, aquests assumptes han plantejat la qüestió de l'accessibilitat contemporània dels fons que la UE va establir per a projectes que busquen sensibilitzar i promoure i protegir les LRoM. La Xarxa Europea per a la Diversitat Lingüística (NPLD) ha trobat, a través d'experiències i recerques passades, casos en què els programes de la Comissió Europea no eren o eren difícilment accessibles per a les LRoM, tal com també ha subratllat Faingold (2015). Alguns exemples il·lustren aquest argument, com ara el programa *Juvenes Translatores*, un concurs de traducció destinat a joves traductors de la UE (European Commission, n.d.-f). No hi poden accedir les LRoM; només és accessible per a les llengües oficials dels estats membres de la UE (NPLD, 2019). La *Interactive Terminology for Europe* (IATE), una base de dades terminològica interactiva que utilitzen institucions i organismes de la UE per recopilar i difondre la terminologia de la UE, no inclou ni accepta terminologia en idiomes que no siguin els 24 oficials. Per la seva banda, l'*Online Linguistic Support*, una eina que ofereix cursos d'idiomes en línia desenvolupada per a participants d'Erasmus+ i del Cos Europeu de Solidaritat, només està disponible en les 24 llengües oficials (Erasmus Plus OLS, 2018). Un altre exemple és l'Etiqueta Lingüística Europea, un premi per a projectes que milloren l'ensenyament d'idiomes i que fan ús dels recursos disponibles per diversificar les llengües ofertades. Tot i que es van premiar projectes relacionats amb les LRoM i es poden cercar mitjançant l'opció de cerca, la base de dades amb informació sobre els projectes i premis només està disponible en els 24 idiomes oficials.

Aquest informe representa un primer intent d'investigar com s'han utilitzat i assignat les oportunitats de finançament per a les LRoM. És el resultat conjunt de la feina feta pel *Mercator European Research Center on Multilingualism and Language Learning*, sota l'empara de la Fryske Akademy, i la Direcció General de Política

Lingüística de la Generalitat de Catalunya, amb el suport financer de la Xarxa Europea per a la Diversitat Lingüística. Investigarà quins programes estan disponibles per a les LRoM i quin és el seu grau d'accessibilitat. Això significa que l'informe adopta un doble plantejament: oportunitats de finançament per a les LRoM i accessibilitat. La llengua, lògicament, és un tema transversal; en principi, es podria incloure en molts programes que no necessàriament se centren en l'idioma. Per exemple, el Fons sobre l'Asil, la Migració i la Integració (AMIF) accepta projectes que tractin la integració amb èxit de nacionals de tercers països, inclosa la integració lingüística dels migrants. Però queda fora del nostre abast fer extensiva la recerca a tots els programes de la UE. Per tant, la selecció es redueix als programes que la UE va establir principalment per a la llengua i la cultura.

A fi de definir l'accessibilitat, aquest informe investigarà els requisits previs dels programes exposats al capítol dos, com ara: si s'esmenten específicament les LRoM als programes o les convocatòries, quins idiomes poden utilitzar els sol·licitants a les seves propostes i quant d'esforç (de temps, diners i personal) exigeix el procés de sol·licitud. L'estudi de la literatura es va complementar amb l'expertesa en la matèria de: J. Van der West, expert en adquisició de projectes; M. Brummel, assessor i persona de contacte als Països Baixos per a Interreg Europa; un expert en experiència d'una fundació cultural dels Països Baixos, que va parlar sobre la seva experiència amb la sol·licitud de finançament per a programes europeus; el gestor de programes d'Erasmus+ per a educació primària i secundària, les declaracions del qual recollides a l'informe reflecteixen la seva experiència; i Kristina Cunningham, experta sènior a la Comissió Europea. Sempre que sigui possible, es donarà una idea de la quota de finançament disponible que s'ha destinat a les LRoM. Per a aquesta darrera part, aquest informe analitza el període entre 2014 i 2020. Com ja s'ha assenyalat i va ser àmpliament investigat per Gazzola *et al.* (2016), en el passat la UE destinava finançament específic per a les LRoM, que posteriorment es va transformar en fons generals que obliguen a aquestes llengües a competir amb les oficials per al finançament de projectes. Fins i tot l'experiència del Centre Europeu de Recerca Mercator *Centre* revela que, després d'aquest canvi en el finançament, les LRoM van deixar de ser el focus principal de projectes i estudis per esdevenir un aspecte d'objectius més amplis. Les sol·licituds per a projectes han de ser creatives per poder incorporar les LRoM als seus objectius per rebre finançament. Com que el 2014 va ser l'inici d'un nou període pressupostari plurianual, del 2014 al 2020 (Europa Nu, s.d.), aquest serà el període investigat en aquest informe, la qual cosa permetrà estudiar si hi ha hagut millores en el suport de la UE des de l'anàlisi realitzada pels investigadors Gazzola *et al.*

Al quart capítol es descriuen les conclusions principals. El cinquè capítol planteja propostes que es poden adreçar a la Comissió Europea, així com recomanacions pràctiques sobre l'accessibilitat i un augment de les oportunitats de finançament per a les LRoM que utilitzarà la NPLD.

2. Quins programes europeus centrats en la llengua i la cultura existeixen?

En aquest capítol s'exploraran els programes sobre la llengua i la cultura que existeixen actualment a Europa. Navracics, comissari europeu d'Educació, Cultura, Joventut i Esport de la Comissió Juncker, ha indicat que els programes aptes per a la promoció del multilingüisme són: Erasmus+, Horitzó 2020 i Interreg (European Parlament, 2018). Ara bé, com que el programa Europa Creativa dona suport a la cultura i els mitjans de comunicació europeus, les traduccions literàries i esmenta les LRoM al seu lloc web (European Commission, 2013), també es va afegir a la llista de programes analitzats. A continuació es mostra una taula amb els diferents programes, període, objectius principals, com s'ajusten els idiomes als programes i si fan esment específicament de les LRoM. Més endavant es farà una descripció més detallada del que comporten i pretenen assolir els programes per separat, inclosos els fons disponibles sempre que sigui possible. Es pot trobar una anàlisi més exhaustiva d'aquests programes al capítol 3.

Figura 1 Anàlisi dels programes

	Període	Objectius principals	Idiomes	LRoM
Erasmus+	2014-2020	- Inclusió social - Oportunitats laborals - Promoure l'aprenentatge dels adults - Col·laboració i mobilitat dins dels països socis de la UE	- Multilingüisme: una de les seves pedres angulars - Aprenentatge d'idiomes i diversitat lingüística: objectius específics	Esment específic de les diferències culturals, "persones que pertanyen a una minoria nacional o ètnica"
Horitzó 2020	2018-2020	- Innovació - Ciència - Lideratge - Reptes socials	Cap menció específica	No hi ha cap menció específica, però sí que s'hi esmenta la inclusió i la diversitat social/cultural
Interreg	2014-2020	- Recerca i Innovació - Tecnologies de la informació i la comunicació - Competitivitat de les pimes - Economia baixa en carboni	Cap menció específica	Cap menció específica

		• Combat contra el canvi climàtic • Medi ambient i eficiència dels recursos • Transport sostenible • Ocupació i mobilitat • Inclusió social • Millor educació i formació • Millor administració pública		
Europa Creativa	2014-2020	• Suport a la cultura i els sectors audiovisuals • Cooperació transfronterera • Treball en xarxa • Traduccions literàries	• S'hi esmenta la diversitat lingüística	S'hi esmenten les LRoM a les preguntes més freqüents (PMF), però no hi ha cap altra referència

Nota: dades recopilades pels autors de les fonts referenciades als capítols 2 i 3, 2020.

2.1 Erasmus+

La Comissió Europea va posar en marxa el Programa Erasmus+ “per donar suport a l’educació, la formació, la joventut i l’esport a Europa”. El programa, que va començar el 2014 i va finalitzar el 2020, té com a objectiu potenciar la inclusió social, crear oportunitats laborals i promoure l’aprenentatge d’adults, així com fomentar la col·laboració i la mobilitat als països socis de la UE. Fins ara, el programa ha generat possibilitats de formació i estudi per a més de quatre milions de ciutadans europeus (Comissió Europea, s.d).

A la pàgina d’informació de la Comissió Europea sobre les llengües de la Unió s’indica específicament que Erasmus+ és un programa que constitueix una “font important de finançament d’iniciatives destinades a protegir i promoure l’ensenyament i l’aprenentatge de les llengües minoritàries” (Comissió Europea, 2020b). A més, la guia Erasmus+ (2020) indica que el multilingüisme és un dels eixos fonamentals d’aquest programa. I l’aprenentatge d’idiomes i la diversitat lingüística s’assenyalen com a objectius específics del programa Erasmus+ (Comissió Europea, 2020a, p. 9). S’assegura que l’equitat i la inclusió també són característiques importants del projecte. En aquest cas, la guia fa esment específic de les persones que han de fer front a les diferències culturals, com ara “les persones que pertanyen a una minoria nacional o ètnica” (Comissió Europea, 2020a, p. 10).

Amb la finalitat d’assolir els objectius del programa, Erasmus+ desplega tres accions clau: (1) mobilitat de les persones, (2) cooperació per a la innovació i l’intercanvi de bones pràctiques i (3) suport per a la reforma de

polítiques. A més, el programa Erasmus+ dona suport a les activitats Jean Monet i als esports (Comissió Europea, 2020a, pp. 11-12).

A més d'aquestes tres accions clau, el programa Erasmus+ dona suport a les anomenades "activitats Jean Monet". Les activitats Jean Monnet tenen l'objectiu de promoure "l'excel·lència en la docència i la recerca en l'àmbit dels estudis de la Unió Europea a tot el món" i s'emmarquen en la convocatòria general de propostes (European Commission, n.d.-d).

El pressupost global del programa Erasmus+ és de 14.774 milions d'euros per al programa actual, que va del 2014 al 2020 (Comissió Europea, s.d.). A més, el programa va comptar amb 1.680 milions d'euros disponibles per a activitats amb països socis.

El programa Erasmus+ està obert a persones i organitzacions, però l'elegibilitat pot variar en funció de l'acció i del país de residència del participant (Comissió Europea, s.d.). Les persones que hi vulguin participar i sol·licitar finançament d'Erasmus+ han de fer-ho en nom d'un grup. A més, una norma comuna és que els participants han de ser residents d'un dels països del programa, tot i que algunes accions també estan obertes als països socis (Comissió Europea, 2020a, p. 21). En la majoria dels casos, el procediment de sol·licitud d'Erasmus+ consisteix a emplenar un formulari electrònic que s'envia a l'organisme nacional o executiu. El formulari electrònic "s'ha d'emplenar en un dels idiomes oficials que s'utilitzen als països del programa. En cas d'accions gestionades a nivell centralitzat per l'organisme executiu, els sol·licitants han d'emplenar el formulari en una de les llengües oficials de la UE". (Comissió Europea, 2020a, p. 258) .

2.2 Horitzó 2020

Horitzó 2020 es va crear per promoure la innovació i la competitivitat dels sectors industrial i empresarial europeus i afrontar els reptes socials europeus amb ciència. Horitzó 2020 implementa *Innovation Union*, una iniciativa destinada a millorar el rendiment de la ciència europea, eliminant els obstacles a la innovació i millorant la cooperació entre les institucions europees, les autoritats nacionals i regionals i el sector empresarial. Ho fa com a part d'Europa 2020, que té com a finalitat garantir la competitivitat mundial d'Europa. Horitzó 2020, per tant, és principalment un programa dirigit a la innovació i centrat en la ciència, el lideratge i els reptes socials.

Les oportunitats de finançament d'Horitzó 2020 s'estableixen en programes de treball plurianuals (Comissió Europea, s.d.), els quals cobreixen gran part de les ajudes disponibles. La Comissió Europea prepara aquests programes de treball en el marc previst per la legislació d'Horitzó 2020 i mitjançant un procés de programació estratègica que integra els objectius de la política de la UE en la determinació de prioritats. L'actual programa de treball (2018-2020) consta de 18 temes amb quatre *àrees prioritàries* (Comissió Europea, s.d.). Com que els temes que abasta Horitzó 2020 són molt amplis (van, per exemple, de l'agricultura a l'espai o l'acció climàtica) (Comissió Europea, s.d.) i molts queden fora de l'espectre d'aquest document d'orientació, es va decidir incloure només el tema en què l'idioma i/o la cultura té un paper rellevant. Aquest tema és *Europa en un món canviant*, es qual es centra en la inclusió i la diversitat cultural i social i s'emmarca en la categoria de Ciències Socials i Humanitats amb el programa matriu, *Reptes socials* (CORDIS, 2014).

Segons la pàgina d'informació de la Comissió Europea sobre Horitzó 2020 (Comissió Europea, s.d.), aquest és "el programa de recerca i innovació més gran de la UE, amb gairebé 80.000 milions d'euros de finançament

disponibles durant set anys (de 2014 a 2020)". També s'indica que el programa atraurà inversions privades i promet "avenços, descobriments i novetats mundials que portaran grans idees del laboratori al mercat". CORDIS, el Servei d'Informació Comunitària sobre Recerca i Desenvolupament de la Comissió Europea, dona una idea de la quantitat de finançament destinada a cada tema específic en el marc del programa Horitzó 2020. Per al tema "Europa en un món canviant", el finançament total va ser de 1.309,50 milions d'euros, és a dir, l'1,64% del total del finançament disponible (80.000 milions d'euros), o el 4,4% del finançament del programa matriu de 29.679 milions d'euros. (CORDIS, 2014) .

El programa Horitzó 2020 estableix explícitament que està obert a tothom i que té una estructura senzilla perquè els participants potencials puguin sol·licitar finançament fàcilment (Comissió Europea, s.d.).

Figura 2

Distribució del finançament per a Horitzó 2020

Nota: dades recopilades de CORDIS (2014).

2.3 Interreg

La Cooperació Territorial Europea (CTE), coneguda com a Interreg, es va crear per tal de fomentar la cooperació transfronterera entre els països de la UE. Interreg va començar el 1990 com una iniciativa comunitària amb el focus posat específicament en la cooperació transfronterera. A més de la cooperació transfronterera, més tard el programa es va començar a centrar en la cooperació interregional i transnacional (Comissió Europea, s.d.). L'objectiu general del programa Interreg és "abordar reptes comuns i trobar resolucions compartides en àmbits com la salut, el medi ambient, la recerca, l'ensenyament, el transport i l'energia sostenible, entre molts altres (Interreg, 2020a)". El programa Interreg ha estat finançat pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) (Comissió Europea, s.d.).

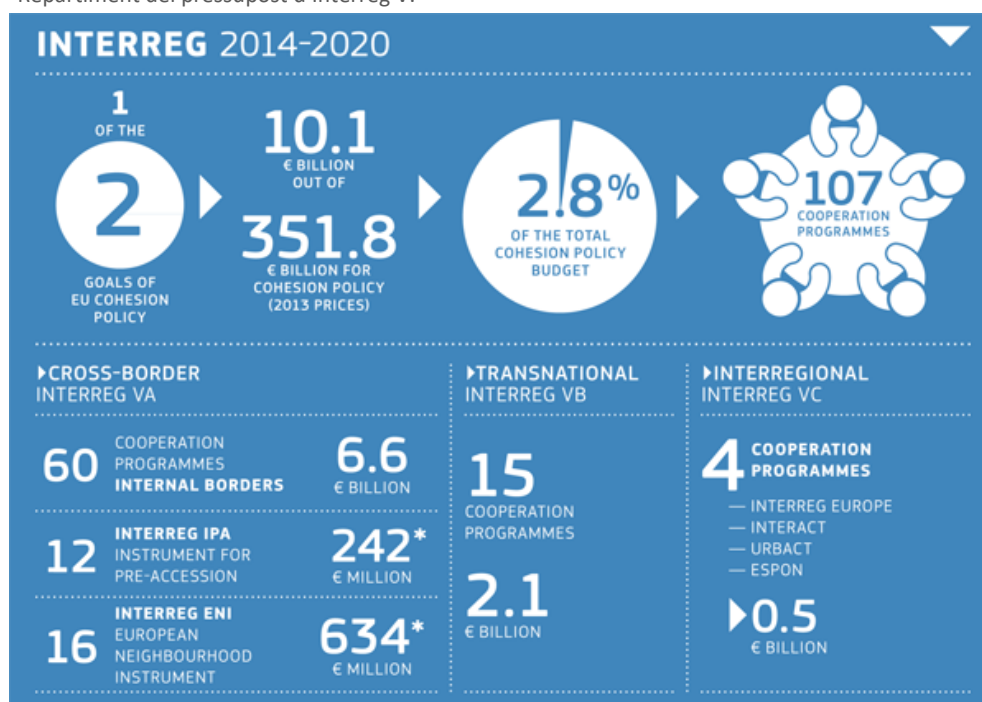
El programa Interreg es divideix en tres línies de cooperació: transfronterera (Interreg A), transnacional (Interreg B) i interregional (Interreg C) (Comissió Europea, s.d.). La cooperació transfronterera consta de 60 programes centrats a fer front als reptes transfronterers dins de regions específiques (Interreg, 2020b) . La línia de la cooperació transnacional consta de 15 programes que "impliquen regions de diversos països de la UE que configuren àrees més grans" (Interreg, 2020c) . La línia interregional consta de quatre programes que funcionen a "nivell paneuropeu i amplien la seva cobertura més enllà dels estats membres de la UE". El focus principal del programa és el desenvolupament i l'intercanvi de bones pràctiques (Interreg, 2020d) . Els programes d'aquesta línia se centren també en abordar els reptes mitjançant la cooperació en el si de les

regions. El cinquè període Interreg és efectiu des del 2014 fins al 2020 i es coneix com Interreg V. Com també passa en els altres programes de la UE, el cinquè període Interreg se centra en 11 prioritats d'inversió, que haurien de contribuir a l'estratègia Europa 2020 per a un "creixement sostenible, intel·ligent i inclusiu". Les prioritats d'inversió són les següents:

- Recerca i innovació
- Tecnologies de la informació i la comunicació
- Competitivitat de les pimes
- Economia baixa en carboni
- Combat contra el canvi climàtic
- Medi ambient i eficiència dels recursos
- Transport sostenible
- Ocupació i mobilitat
- Inclusió social
- Millor educació i formació
- Millor administració pública

El pressupost total d'Interreg és de 10.100 milions d'euros, que s'inverteixen en programes de cooperació transfronterera, transnacional i interregional "entre regions i socis territorials, socials i econòmics". El pressupost "també inclou l'assignació de FEDER perquè els estats membres participin en programes de cooperació a la frontera exterior de la UE amb el suport d'altres instruments". Almenys el 80% del pressupost d'Interreg per a cadascun dels programes de cooperació s'ha de centrar en quatre dels "objectius temàtics" de les 11 prioritats d'inversió esmentades anteriorment (Comissió Europea, s.d.). A la figura 2 es mostra com es reparteix el pressupost d'Interreg entre les tres línies de cooperació.

Figura 3
Repartiment del pressupost d'Interreg V.

Nota: D'Interreg – Cooperació Territorial Europea (s.d.-l).

La llengua i la cultura no s'esmenten com a prioritats d'inversió d'Interreg V. No obstant això, segons l'experiència de Mercator i tal com ha confirmat l'expert en finançament europeu J. Van der West, quan la llengua i la cultura s'entrellacen amb les prioritats del programa, es poden incloure a projectes Interreg (J. Van der West, comunicació personal, 12 de març del 2020). Un exemple és el programa Interreg V-A - Suècia-Finlàndia-Noruega (Nord), centrat en "accions específiques destinades a preservar i desenvolupar la cultura, la llengua i les activitats econòmiques dels samis". L'impacte previst d'aquest projecte sobre la llengua sami és un augment del nombre de cursos de sami i la "formació d'assistència lingüística per a nens i joves" (European Commission, n.d.-n).

Segons M. Brummel, assessor d'Interreg Europa del Nord i Occidental, Interreg Regió del Mar del Nord i Interreg Europa de l'Agència d'Empresa dels Països Baixos, l'eix principal acostuma a ser el desenvolupament econòmic regional. Tanmateix, si una LRoM ocupa un lloc destacat en un projecte, es considera un factor positiu (comunicació personal, 7 d'abril del 2020).

El programa Interreg funciona per convocatòries. Per sol·licitar finançament, els participants han de respondre a les convocatòries que s'adaptin als objectius dels seus projectes i a l'àrea geogràfica on el projecte es desenvolupa/ha de tenir lloc.

2.4 Europa Creativa

Europa Creativa és un programa marc que dona suport a la cultura i els sectors audiovisuals. És una continuació dels anteriors programes Cultura i MEDIA, que es van desenvolupar del 2007 al 2013. El programa actual s'estén des del 2014 fins el 2020. Es va crear com a resposta per ajudar a créixer els sectors cultural i creatiu, sectors intrínsecament diversificats per les línies nacionals i lingüístiques que enriqueixen el paisatge cultural europeu (Comissió Europea, 2018).

El pressupost total d'Europa Creativa és de 1.460 milions d'euros. Com que la llengua i la cultura podrien ser, teòricament, el focus de qualsevol programa d'Europa Creativa, no es tindrà en compte un pressupost separat per a la llengua o la cultura.

El programa MEDIA fomenta la creació de contingut audiovisual i l'accés a públics globals. El programa Cultura cobreix iniciatives del sector cultural, com són la cooperació transfronterera, el treball en xarxa i les traduccions literàries. La Comissió Europea afirma que el programa està obert a organitzacions culturals i creatives dels estats membres de la UE, tot i que, en determinades condicions, les sol·licituds es fan extensives a alguns estats no membres de la UE (Comissió Europea, 2018). No està obert a sol·licituds de particulars; els projectes només es poden presentar a través d'organitzacions culturals. La Comissió afirma que es tracta d'una manera més rendible d'aconseguir resultats i un impacte durador (Comissió Europea, 2013).

En particular, a les PMF de la Comissió Europea sobre Europa Creativa s'afirma: "La Unió Europea té 24 llengües oficials (...) i 60 llengües regionals i minoritàries oficialment reconegudes" (European Commission, 2013). Aquest reconeixement específic de les LRoM indica oportunitats per a aquestes llengües dins del programa Europa Creativa; enlloc del programa s'indica que els projectes en LRoM no puguin presentar-s'hi.

No obstant això, en cap altre lloc del programa s'especifica tampoc que els projectes per a LRoM *puguin* presentar-s'hi, i totes les convocatòries estan disponibles només en els 24 idiomes oficials.

3. Accessibilitat per a les LRoM

Aquest capítol analitza l'accessibilitat de les LRoM als programes de finançament europeus descrivint els procediments de sol·licitud, el finançament disponible i, sempre que sigui possible, les taxes d'acceptació i la quota de finançament destinada específicament a les LRoM. A continuació es mostra una taula amb informació concisa sobre el finançament disponible, el finançament concedit (quan aquesta informació estava disponible), els criteris d'elegibilitat i el percentatge d'acceptació. Per consultar una descripció més exhaustiva, els programes, les xifres i els càlculs es descriuen per separat a les seccions 3.1 i 3.2.

Figura 4 Anàlisi d'accessibilitat

	Finançament i proporció				Criteris d'elegibilitat i aplicació			
	<i>Fons disponibles</i>	<i>Fons atorgats per a idiomes</i>	<i>Taxa d'acceptació</i>	<i>Idioma de les convocatòries</i>	<i>Participants</i>	<i>Socis</i>	<i>Durada</i>	<i>Sol·licitud</i>
Erasmus+	14.770 milions €	Informació incompleta, es calcula que un 0,48% del total dels fons	Depèn de la convocatòria i oscil·la entre el 17 i el 78%	Idiomes oficials de la UE	Països socis, organitzacions que representen els participants	2-10 socis segons el tipus d'activitat	12-36 mesos segons el tipus d'activitat	En resposta a una convocatòria, amb l'organisme nacional o un organisme específic, en funció del tipus d'activitat
Horitzó 2020	80.000 milions €	1309,5 M – 0,0006%	11,6%	Anglès	Sense límit de participants	Sense límit de socis	Sense límit de durada	Per convocatòria, procés de sol·licitud en línia
Interreg	10.100 milions €	n/d	70%	Anglès	Recomana 5-10 socis	Socis d'almenys 3 països, 2 d'ells estats membres de la UE	3-5 anys	Mitjançant un sistema en línia, per convocatòria
Europa	1.460	494.554,35 €	14,8-19%	Es permeten idiomes	Només organitzacions	3-5 socis de 3-5	Màx. 48	Formulari electrònic

Creativa	milions €	– 0,03%	oficials de la UE, però es recomana fer la sol·licitud en anglès	registrades, estats membres de la UE i països socis	països	mesos	dins d'un sistema de sol·licitud en línia
-----------------	-----------	---------	--	---	--------	-------	---

Nota: dades compilades pels autors a les fonts esmentades al capítol 2 i 3, 2020.

3.1 Procediment de sol·licitud

En aquesta apartat, en la mesura del possible, descriurem tot el procés, des de la convocatòria fins al procés de sol·licitud, si s'esmenten les LRoM a les convocatòries, si aquestes convocatòries estan disponibles en LRoM i si a les propostes es poden utilitzar LRoM. El procés de sol·licitud ho abasta tot, des de l'esforç requerit en termes de temps, diners i personal, fins a la taxa d'acceptació— si són dades públiques.

3.1.1 Erasmus+

Com s'ha esmentat anteriorment, el programa Erasmus+ està obert a persones i organitzacions, però l'elegibilitat varia en funció de l'activitat i del país de residència del participant (Comissió Europea, s.d). Les persones que hi vulguin participar i sol·licitar finançament d'Erasmus+ han de fer-ho en nom d'un grup. Per ser elegible, la sol·licitud del projecte ha de complir els criteris d'elegibilitat relacionats amb l'activitat clau en virtut de la qual es presenta la proposta. Els criteris generals són la capacitat financera i operativa d'acord amb el projecte proposat, i ha de ser una organització qui representi els participants del projecte. En funció de l'activitat clau i de la convocatòria, els projectes han d'implicar de dos a deu participants de països socis i han de tenir una durada d'un any a 36 mesos. Segons la convocatòria, les propostes s'han de presentar als organismes nacionals o a un organisme específic. El percentatge d'acceptació, novament, depèn de l'activitat clau i de les convocatòries específiques dins d'aquestes. Veient l'informe anual del 2018, la taxa d'èxit de l'activitat clau 1 oscil·la entre el 34 i el 78% per a les diferents convocatòries, amb un percentatge d'acceptació mitjà del 51,6%. Per a l'activitat clau 2, les taxes d'èxit van del 17 al 42%, amb una mitjana del 36%. Per a l'activitat clau 3, és del 19-76%, amb una mitjana del 43% (European Commission, 2019) .

Per obtenir més informació sobre les experiències amb el procediment de sol·licitud, es va entrevistar a un expert en experiència (EE, 2020) d'una fundació cultural dels Països Baixos sobre la seva experiència amb la sol·licitud de finançament per a programes europeus. Segons va indicar, van constatar que Erasmus+ ofereix la majoria d'oportunitats per a projectes de temàtica LRoM, una percepció predominant que coincideix amb l'experiència del Mercator European Research Center.

A més, es va observar que, en el cas d'Erasmus+, les dificultats amb la sol·licitud sorgeixen per a les organitzacions més petites, ja que simplement no disposen de les mateixes eines que les organitzacions més grans (per exemple, personal remunerat o experiència en sol·licituds de projectes). Això, en combinació amb el percentatge baix d'acceptació en alguns àmbits, pot dissuadir les organitzacions més petites de presentar-hi sol·licituds. L'expert va expressar que, en el passat, les escoles primàries de les regions de LRoM solien treure profit dels programes d'intercanvi Erasmus+ amb altres regions de LRoM, però que en els darrers anys aquests intercanvis han perdut atractiu. Això és degut, principalment, a les noves polítiques de privadesa (RGPD, Reglament General de Protecció de Dades) que els centres escolars han de complir quan fan intercanvis mitjançant el programa Erasmus+.

3.1.2 Horitzó 2020

El programa Horitzó 2020 afirma estar obert a tothom i tenir una estructura senzilla que facilita la sol·licitud de finançament (Comissió Europea, s.d.). Els sol·licitants registren la seva organització per iniciar el procediment de sol·licitud i, a continuació, passen per un control d'admissibilitat i elegibilitat (Comissió Europea, s.d.). Segons ha constatat aquest informe, les convocatòries només estan disponibles en anglès. No hi ha límit pel que fa al nombre de participants ni a la durada del projecte.

Segons una avaluació provisional del programa Horitzó 2020, hi ha un problema de subscripció excessiva, cosa que significa que les sol·licituds excedeixen el finançament disponible a un ritme notablement ràpid, la qual cosa, de retruc, genera una taxa d'èxit de l'11,6% (Comissió Europea, 2017). Aquest excés de sol·licituds s'explica, fonamentalment, per dos motius. D'una banda, un percentatge elevat del finançament es destina a projectes plurianuals, cosa que fa créixer la cua de sol·licituds. D'altra banda, hi ha una tendència a fer menys convocatòries (per àmbit i per any) i les disponibles són per a projectes més grans, amb un abast més ampli. Per als sol·licitants afortunats, els beneficis compensen el costós i llarg procediment de sol·licitud, en què l'avaluació sol trigar fins a vuit mesos. Però com que la taxa d'èxit és baixa i menys atractiva per a les organitzacions més petites, és previsible que les organitzacions més petites que treballen en la protecció i la promoció de les LRoM no obtinguin grans beneficis del finançament d'Horitzó 2020.

3.1.3 Interreg

Com s'ha esmentat a l'apartat 2.3, la llengua i la cultura no es consideren prioritats d'inversió del programa Interreg V (2014-2020). Ara bé, tampoc queden totalment excloses dels projectes d'Interreg, ja que poden estar entreteixides amb les prioritats (Van der West, 2020).

El programa Interreg funciona per convocatòria. Per sol·licitar finançament, els participants han de respondre a les convocatòries que s'adaptin als objectius del seu projecte i a l'àrea geogràfica on el projecte es desenvolupa/ha de tenir lloc. Interreg recomana projectes de col·laboració d'entre cinc i deu socis. Els socis han de provenir d'almenys tres països diferents, dos dels quals han de ser estats membres de la UE (Interreg Europe, 2019). La regió Mar del Nord d'Interreg afirma que la taxa d'èxit de les sol·licituds finals el 2018 va ser del 70% (Regió Interreg del Nord-est, 2019). Sembla que les convocatòries només estan disponibles en anglès.

M. Brummel (assessor del programa Interreg de l'Agència d'Empresa dels Països Baixos) reconeix que, en el cas del programa Interreg, el procediment de sol·licitud per a organitzacions petites, sovint sense personal remunerat, és feixuc. El motiu és que els projectes sovint se centren en la creació de capacitats i la transferència de coneixement i que la major part del pressupost es destina a costos salarials. Hi ha possibilitats de contractar un expert extern, però només en determinades condicions i sovint fins a un percentatge màxim dels costos del projecte. Com a part dels programes Interreg, se suposa que les organitzacions es limiten a aprendre i poden augmentar la capacitat quan les persones que hi treballen participen al projecte. Si es contracta un expert extern, això comporta automàticament que els coneixements adquirits "abandonaran" l'organització un cop finalitzi el projecte. Interreg B i C exigeixen invariablement un consorci internacional. Pot ser una combinació de socis grans i petits (comunicació personal, 12 de març del 2020). Interreg A "dona suport a la cooperació entre regions NUTS III d'almenys dos estats membres diferents" (Comissió Europea, s.d.). Les regions NUTS III "són regions petites per a diagnòstics específics" (Comissió Europea, s.d.).

Tot i que el procediment de sol·licitud pot ser més difícil per a les organitzacions més petites, J. Van der West subratlla que aquestes poden participar en programes de la UE com Interreg col·laborant amb socis més grans (comunicació personal, 17 d'abril del 2020).

3.1.4 Europa Creativa

Europa Creativa està oberta a organitzacions culturals i creatives. Les propostes s'han d'enviar en línia i es poden escriure en qualsevol de les 24 llengües oficials de la UE, però es recomana fer-ho en anglès. No s'esmenta la durada mínima del projecte, només un màxim de 48 mesos. Per obtenir més informació sobre el procediment de sol·licitud, tal com s'ha esmentat anteriorment, es va preguntar l'expert en experiència quina havia estat la seva experiència amb la sol·licitud de finançament del projecte Europa Creativa. L'expert en experiència va voler sol·licitar finançament de projectes amb Europa Creativa el 2016. Segons va explicar, una de les maneres d'iniciar el procediment de sol·licitud és emplenar un formulari al lloc web d'Europa Creativa on es respon a preguntes sobre l'organització i el projecte. Segons la seva experiència, una organització que no compti amb un mínim personal remunerat no pot emplenar el formulari. No obstant això, ni la guia del sol·licitant del subprograma de cultura ni la guia del sol·licitant del subprograma MEDIA contenen cap indicació sobre la mida mínima d'una organització per poder optar a finançament (European Creative Europe Desks, 2016). La guia de sol·licitants MEDIA indica que una organització ha de estar registrada, com a mínim, 12 mesos abans de fer la sol·licitud per poder-hi optar (Europa Creativa, 2019).

Un altre problema d'elegibilitat del qual va informar l'expert va ser el nombre de socis necessaris per completar una sol·licitud, que oscil·la entre tres i cinc socis de tres a cinc països diferents. Les organitzacions més petites compromeses amb la protecció i la promoció de les LRoM sovint tenen dificultats per trobar socis internacionals per als seus projectes. És possible trobar socis potencials a través del lloc web d'Europa Creativa, però això implicaria que les organitzacions haurien de començar un projecte amb socis amb qui no estan familiaritzades. Les organitzacions més grans amb experiència laboral internacional tenen un clar avantatge en aquest sentit.

L'expert va indicar, a més, que tenir més personal també és beneficiós quan es tracta de responsabilitats, ja que és una tasca molt completa i, com que emplenar la sol·licitud requereix molt de temps, fa que sigui gairebé impossible que les petites organitzacions compleixin les seves obligacions de recerca de finançament sense contractar personal addicional. Això, sumat al baix percentatge de finançament concedit, fa que les petites organitzacions es qüestionin si val la pena invertir temps i esforç en fer la sol·licitud. Per exemple, el 2018, el subprograma Cultura va tenir un percentatge de selecció mitjà del 14,8% en la línia de cooperació. A MEDIA es va acceptar el 19% de les propostes per al programa Desenvolupament: Projecte Únic. La figura següent il·lustra el nombre de projectes d'alta qualitat a què no es va poder donar finançament el 2018. Cal destacar que la Comissió Europea ha proposat un augment pressupostari del 34% aproximadament per al programa de 2021-2027 (Comissió Europea, 2019).

Figura 5

Programes amb les quotes més elevades de sol·licituds d'alta qualitat rebutjades per manca de pressupost, 2018

Convocatòries amb quota de selecció més baixa	Projectes d'alta qualitat rebutjats	Pressupost hipotètic necessari per finançar-los [M €]	% addicional del pressupost bàsic necessari per finançar-los
Desenvolupament: Projecte Únic	171	6,9	6,3%
Desenvolupament: Paquets de Projectes	43	7,1	6,5%
Programació de TV	32	11,1	10,2%
Festivals	22	0,9	0,8%
SUBTOTAL MEDIA	268	27,4	23,8%
Petits projectes de col·laboració	30	5,7	8,9%
Grans projectes de col·laboració	20	29,5	45,9%
SUBTOTAL CULTURA	50	35,3	54,8%
TOTAL EUROPA CREATIVA	318	62,4	35,8%

Nota: de l'Informe de seguiment d'Europa Creativa 2018 (Comissió Europea, 2019).

A més, tant en l'experiència de l'expert com en l'experiència del Centre Europeu de Recerca Mercator, les sol·licituds gairebé mai es fan només per a LRoM, sinó que aquestes pràcticament sempre s'inclouen dins un projecte més ampli per augmentar les oportunitats d'obtenir finançament. Els projectes centrats en LRoM realment han de distingir-se per poder tenir alguna oportunitat, sobretot perquè el programa no fa esment específicament de les LRoM a les seves oportunitats de finançament.

3.2 Percentatge de finançament destinat a les LRoM

Fins ara, no hi ha gaire informació disponible sobre el suport financer de la UE a les LRoM. No hi ha registres públics que facilitin fer-se una idea ràpida de quins projectes treballen en la protecció i promoció de les LRoM i, en conseqüència, tampoc és possible determinar quant de finançament s'hi ha destinat. Així ho confirma també Kristina Cunningham, experta sènior de la Comissió Europea: "Les LRoM no integren una subcategoria específica de cap de les nostres eines automàtiques de recollida de dades, sinó que formen part de l'ensenyament i aprenentatge d'idiomes i, en alguns casos, s'inclouen sota altres apartats del programa de cultura" (comunicació personal, 14 de juliol del 2020).

Tal com s'ha explicat al capítol 1, en el passat la UE comptava amb una línia de finançament específicament destinada a donar suport financer a les LRoM. Aquest suport financer específic, però, s'ha reformulat com a finançament transversal, cosa que ha conduït a una disminució del suport financer a les LRoM al llarg dels anys. A més, tal com defensa l'article sobre finançament de la UE de Gazzola *et al.*, els programes i accions específics dirigits a les LRoM mitjançant finançament reservat han tingut molt més èxit que l'actual suport transversal (Gazzola, Grin, Häggman, & Moring, 2016).

En aquest capítol, sempre que és possible, s'indica el percentatge de fons disponibles destinat a les LRoM en els programes esmentats. Per tal d'establir aquest percentatge es van fer cerques a bases de dades de projectes disponibles (indicades a continuació) per termes com *llengua minoritària* o *idioma minoritari*. "Llengua minoritària" seria el terme més senzill per cercar projectes sobre LRoM, ja que se suposa que els

programes que tenen com a objectiu principal la protecció i promoció de les LRoM farien esment del o dels idiomes minoritaris a la seva descripció principal.

3.2.1 Erasmus+

El pressupost global del programa Erasmus+ per al període 2014-2020 va ser de 14.700 milions d'euros. A més, el programa va comptar amb 1.680 milions d'euros disponibles per a activitats amb països socis. Tot i que Erasmus+ s'ha descrit com el programa que dona suport a "l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües" i que se centra en "promoure la diversitat lingüística i la consciència intercultural a la Unió" (European Parliament, 2018), no va ser possible esbrinar quina part del pressupost total s'ha invertit en LRoM ni en el multilingüisme en general. Tanmateix, segons el Parlament Europeu, "el Programa Erasmus+ finança nombrosos projectes cada any per donar suport a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües de signes i per conscienciar sobre la diversitat lingüística i la protecció de les llengües minoritàries" (Hériard, 2019).

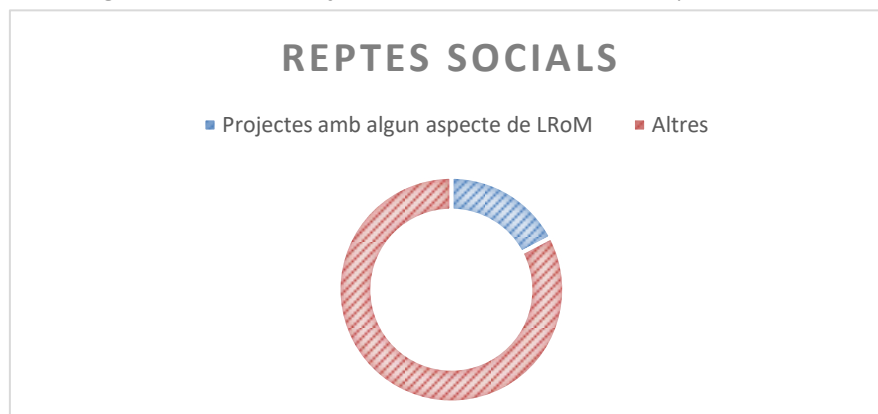
No hi havia llistes disponibles sobre la quantitat de projectes Erasmus+ que impliquessin LRoM. Per tant, aquest informe va investigar quants projectes van incorporar LRoM durant els anys 2014-2020 a la base de dades de projectes *Resultats dels projectes Erasmus+*, fent servir *llengua minoritària* com a terme de cerca. Segons aquesta base de dades, hi va haver 626 projectes centrats en llengües minoritàries, d'un total de 130.781 projectes (un 0,48%) (European Commission, n.d.-p). No obstant, és possible estar segurs de fins a quin punt les LRoM tenen algun paper en aquests projectes, ja que l'abast d'aquest article no permet repassar cada projecte. A més, els resultats variaven segons el terme de cerca utilitzat. Així, quan es va fer servir *llengua minoritària* com a terme de cerca al fitxer Excel proporcionat per Erasmus+, que hauria d'incloure els 626 projectes esmentats, només es van mostrar 11 projectes coincidents.

3.2.2 Horitzó 2020

Tal com es descriu al capítol 2, dins del programa Horitzó 2020 hi havia 29.679 milions d'euros disponibles per fer front a reptes socials. Aquest informe va examinar la quota de finançament que arriba a les LRoM mitjançant aquest programa cercant als projectes finançats per Horitzó 2020 els termes *idioma i llengua*. La cerca va donar 56 resultats (Cordis, s.d.). A continuació, es va investigar si aquests projectes esmenten o no específicament la promoció o protecció de les LRoM com a objectiu principal. Per a tot el període 2014-2020 es van trobar quatre projectes que ho feien.¹ D'aquests quatre projectes, tres es centraven en el reconeixement i la promoció de la llengua de signes. Les llengües de signes van ser oficialment reconegudes com a llengua minoritària a la UE el 2003 (Timmermans, 2005). El quart programa contenia un aspecte del multilingüisme i del turisme lingüístic. Aquests projectes van rebre col·lectivament un total de 5.098.989,25 € de finançament d'Horitzó 2020. Això vol dir que al voltant del 17,2% del finançament per a reptes socials es va destinar a LRoM a través d'Horitzó 2020, és a dir: un bri del finançament total disponible de 80.000 milions d'euros (0,006%).

¹ Els quatre projectes són: SIGN-HUB (<https://www.unive.it/pag/33750/>), Defera (<http://www.chabla.me/>), Signs for Europe (<https://www.equalizent.com/en>) i CoHere (<https://research.ncl.ac.uk/cohere/>).

Figura 6
Percentatge de LRoM en el finançament d'Horitzó 2020 destinat a reptes socials

Nota: dades compilades de CORDIS (2014) i CORDIS (s.d.)

3.2.3 Interreg

El pressupost total d'Interreg és de 10.100 milions d'euros, que s'inverteixen en programes de cooperació transfronterera, transnacional i interregional. Com que les LRoM no formen part de les 11 prioritats d'inversió, no hi ha un pressupost separat per a aquest tema específic. No obstant, hauria de ser possible integrar les LRoM en un projecte d'Interreg interrelacionant-les amb alguna de les prioritats d'Interreg, com ara la millora de l'educació o la inclusió social. Ampliarem aquest punt als capítols 4 i 5.

No és factible esbrinar si i quins projectes se centren en LRoM, tenint en compte que Interreg es divideix en tres línies de cooperació, cadascuna d'elles amb una llista pròpia de projectes. No es van poder trobar dades específiques i M. Brummel, en tant que representant d'Interreg, no tenia coneixement de l'existència de cap llista disponible sobre la quantitat de projectes d'Interreg que impliquessin LRoM. Per tant, es van realitzar investigacions sobre quants projectes d'Interreg van incorporar LRoM durant els anys 2014-2020. El fet que cada programa d'Interreg tingui la seva pròpia base de dades de projectes fa que sigui difícil cercar entre els projectes disponibles del programa general. Per aquest motiu es van fer cerques pel terme "*llengua minoritària*" a la base de dades de projectes *keep.eu*, que hauria d'incloure la majoria dels projectes d'Interreg durant aquest període. Segons aquesta base de dades, dos projectes d'Interreg se centraven en les LRoM. Ha quedat clar que no és possible fer-se una visió general completa a través de la base de dades, i és impossible dir quants projectes realment tenien les LRoM com a (un dels seus) objectius.

3.2.4 Europa Creativa

En el cas d'Europa Creativa, els resultats dels projectes es poden descarregar com a fitxer Excel (Creative Europe, 2020), fitxer que es va utilitzar per cercar el terme *llengua minoritària*. La cerca va donar cinc resultats², amb un finançament total de 494.554,35 €, o un 0,03% del finançament total del pressupost. Per

² Aquests projectes són: Other Words (<http://otherwordsliterature.eu/>), Colibri (<https://www.colibri.bg/>), Ex-Centricidades (<http://www.juntadeandalucia.es/cultura/europacreativaandalucia/ex-centricidades-el-aliento-renovador-de-la-literatura-europea/>), Poesie et Prose XX (<http://nov-zlatorog.com/>) i L'identité Européenne

descomptat, tal com s'indica als programes descrits anteriorment, els resultats poden variar segons el terme de cerca.

4. Conclusió

Des de la resolució judicial del 1998 del Tribunal de Justícia, que va diluir el suport a les LRoM en la política de la transversalitat, la línia pressupostària de les LRoM i el multilingüisme ha quedat suspesa: la sentència dictaminava que tot el finançament de la UE ha de tenir una base legal i fins ara la Comissió Europea no ha estat capaç d'establir-ne una per a les LRoM. Ha quedat clar que la transversalitat va ser perjudicial per a les LRoM per diversos motius. Les LRoM han de competir per accedir a finançament, la qual cosa, a la pràctica, ha donat lloc a donar prioritat a la igualtat per sobre de l'equitat a la UE, mentre que les possibilitats de sol·licitar fons han augmentat, ja que la llengua com a tema transversal es pot incorporar a més sol·licituds de projectes. Les oportunitats reals han disminuït ara que hi ha més competència entre les comunitats lingüístiques, i les LRoM no poden competir amb les llengües hegemòniques. A dia d'avui, aquesta situació no ha millorat.

A més, diversos experts han trobat i corroborat casos en què les LRoM o bé no tenien accés a programes de la Comissió Europea o accedir-hi era molt difícil. Durant la recerca d'aquest tema, aquest informe va revelar diverses **constatacions clau** relatives a l'accés a finançament de la UE per part de les LRoM.

Una d'aquestes constatacions és que el multilingüisme i les LRoM tenen una presència marginal als programes examinats per a l'elaboració d'aquest informe. El programa Erasmus+ és l'únic que esmenta específicament el multilingüisme com un dels seus valors nuclears, si bé el programa Europa Creativa també inclou específicament les LRoM al seu lloc web. Ara bé, a part d'Erasmus+, els altres programes (Horitzó 2020, Interreg i Europa Creativa) no fan esment de les LRoM a les condicions del projecte ni les especifiquen a les seves convocatòries. Es pot concloure que, per ara i en el futur, la majoria d'oportunitats es troben al programa Erasmus+. Tot i això, quan les LRoM s'entrellacen amb altres objectius de projectes més grans, com ara la innovació, la migració i la integració, els intercanvis o l'educació, les LRoM certament poden tenir cabuda en aquests programes.

Ha quedat clar que, a les dades disponibles sobre els percentatges d'èxit i el finançament de projectes, gairebé no es fa esment de les LRoM. Tot i que la Comissió Europea afirma que els programes de finançament descrits en aquest informe són els programes centrats en la llengua i la cultura, és una tasca impossible (tant per a les persones amb informació privilegiada com per als experts entrevistats per a l'elaboració d'aquest informe, i molt menys per a les persones que no pertanyen a aquest cercle) obtenir informació sobre xifres concretes del percentatge que hi representen les LRoM. L'absència de xifres fàcilment accessibles sobre aquest percentatge de les LRoM es podria considerar una indicació que no tenen un paper prou significatiu als programes de finançament.

Les taxes d'èxit, els criteris d'elegibilitat i els procediments de sol·licitud influeixen tant en les possibilitats com en la participació dels projectes de LRoM. Per a la majoria de programes, les organitzacions més petites no disposaran dels recursos necessaris per completar el procediment de sol·licitud i es poden preguntar si val la pena l'esforç quan les taxes d'èxit són tan baixes. Sobretot perquè és probable que les organitzacions més

(<http://www.juntadeandalucia.es/cultura/europacreativaandalucia/lidentite-europeenne-a-travers-10-oeuvres-de-fiction-traduites-en-bulgare-2/>).

petites, a causa de les limitacions de personal i fons, tinguin més dificultats per establir un projecte plurianual i amb diversos socis, que és on generalment es destina el finançament.

5. Propostes i recomanacions

En base a les constatacions clau i les conclusions d'aquest informe, es recomana dur a terme diverses accions. En primer lloc, es perfilen quatre propostes de crides a l'acció per a la política de la UE dirigides a la Comissió Europea. Aquestes propostes es fonamenten en els problemes que es van trobar durant aquesta recerca: si es volen resoldre aquests problemes, és la UE qui ha d'adoptar mesures. A més d'aquestes crides a l'acció es fan quatre recomanacions específiques per a l'ús de la NPLD.

1. Establir la base legal per al finançament de les LRoM

S'ha establert repetidament que la resolució judicial del 1998 ha estat perjudicial per a les LRoM, no només en aquest informe, sinó també en recerques anteriors (vegeu també Faingold, 2015; Gazzola *et al.*, 2016). Des de 1998, la Comissió Europea no ha estat capaç de determinar la base legal necessària per assignar finançament de la UE específicament a les LRoM. És fonamental establir aquesta base jurídica per tal de revertir l'efecte perjudicial que la sentència ha tingut en l'accés de les LRoM al finançament de la UE.

2. Sol·licitud de finançament destinat específicament a les LRoM

La recerca revela que hi hauria d'haver un suport financer específicament destinat a les LRoM, en lloc del suport general vigent en l'actualitat. Això no significa necessàriament retornar al sistema d'assignacions anterior. Erasmus+ ja és el fons més important de finançament de les LRoM, atès que defineix el multilingüisme com el seu valor bàsic i, en aquest sentit, està obert a la majoria d'oportunitats de millora i especificació. Aquest informe recomana crear una nova acció clau específica per a les LRoM dins del programa Erasmus+. Això seria beneficiós perquè les LRoM no haurien de competir pels fons generals i, com a avantatge addicional, també seria més fàcil poder-se fer una idea de quant finançament es destina específicament a les LRoM.

3. Sol·licitud de creació de més convocatòries i temes, en lloc de convocatòries àmplies per a projectes grans (i sovint plurianuals)

Tal com s'ha conclòs, els procediments de sol·licitud, els criteris d'elegibilitat i les taxes d'èxit influeixen en la participació de les LRoM als programes. És recomanable millorar aquest aspecte augmentant les convocatòries i ampliant els temes d'aquests programes. En lloc de grans convocatòries per a projectes grans (i sovint plurianuals), convé apostar per fer més convocatòries i amb durades de projecte més reduïdes, que proporcionarien més oportunitats a projectes més petits i, en conseqüència, a organitzacions més petites. Deixar de banda determinats criteris d'elegibilitat, com ara un nombre elevat de socis (multinacionals) o requisits de personal també beneficiaria les organitzacions més petites i, per tant, les LRoM. A més, simplificaria les sol·licituds per a projectes: el temps i el personal invertit a buscar socis i escriure sol·licituds disminuirien i, de retruc, els revisors de sol·licituds podrien accelerar el procés d'avaluació. En resum, augmentaria la distribució equitativa del finançament.

4. Petició de procediments de sol·licitud simplificats

Les LRoM es beneficiarien d'una simplificació dels procediments de sol·licitud. Com s'esmenta a la proposta 3, un procediment de sol·licitud simplificat animaria les organitzacions més petites a presentar sol·licituds, ja que reduiria la inversió (de temps i personal) destinada al procediment de sol·licitud i, amb propostes simplifiades, el procés d'avaluació s'escurçaria, de manera que les organitzacions no haurien d'esperar massa temps per rebre finançament.

Propostes per a la Xarxa Europea per a la Diversitat Lingüística (NPLD)

Per tal de proporcionar a la NPLD solucions pràctiques per abordar els problemes detectats amb aquesta recerca, es fan les recomanacions següents:

1. Explorar les possibilitats existents als futurs programes de la UE

Amb l'inici d'un nou marc financer de la UE el 2021, caldria fer més recerques sobre futurs programes (2021-2027) i identificar quins serien els més adequats perquè les LRoM hi presentin sol·licituds. La secretaria de la NPLD podria ocupar-se de dirigir aquesta tasca. Alguns exemples d'àrees de recerca podrien incloure fons de cooperació regional, integració lingüística de migrants i fons de cohesió social, entre molts altres.

2. Explorar punts de confluència i pràctiques innovadores

Per a la resta de programes descrits a l'informe, a part d'Erasmus+, hi ha moltes oportunitats si s'entrellace les LRoM amb objectius més grans o nous. Un exemple és el programa Interreg centrat en la innovació en ensenyament. Les àrees de les LRoM poden funcionar com a prova pilot d'objectius com la innovació i l'ensenyament, per exemple, amb la generació de materials educatius digitals. Per tant, valdria la pena explorar pràctiques innovadores i creuades relacionades amb l'entrellaçament de les LRoM amb objectius més grans.

3. Dirigir-se formalment a la Comissió Europea per sol·licitar dades sobre la quantitat de finançament assignada a les LRoM

Es tracta d'una doble recomanació, ja que es pot concloure que la transversalitat ha estat perjudicial per a les LRoM i, alhora, és impossible obtenir informació exhaustiva sobre quant finançament es destina ara a les LRoM. Tot i que el compromís amb la diversitat lingüística i cultural està recollit als tractats europeus i el multilingüisme es titlla com un dels principis fundacionals de la UE, els programes dissenyats per fer realitat aquest compromís no han publicat xifres sobre quina part del seu pressupost es destina específicament a les LRoM. Conèixer aquestes xifres permetria fiscalitzar la UE pel que fa al seu compromís amb la diversitat lingüística, ja que les xifres mostrarien de manera clara la participació i l'accés de les LRoM a aquest finançament.

4. Interpel·lar formalment al Parlament Europeu per garantir que les nombroses resolucions adoptades donin lloc a accions concretes

Al llarg dels anys s'han adoptat moltes resolucions per a la protecció i promoció de les LRoM. Aquest informe ha demostrat que adoptar-les no sempre ha derivat en accions concretes que hagin conduït al resultat desitjat. Per tant, es recomana que els membres de la NPLD s'adrecin formalment al PE per garantir que aquestes resolucions es materialitzin en accions. És necessari desenvolupar una estratègia en aquesta línia dirigida als parlamentaris.

Referències

- Alfonsi, F. (2013). *Report on endangered European languages and linguistic diversity in the European Union*. Strasbourg: Council of Europe.
- Brummel, M. (2020, April 7). Personal Communication.
- Climent-Ferrando, V. (2016). Linguistic Neoliberalism in the European Union. Politics and Policies of the EU's Approach to Multilingualism. *Journal of Language and Law*(66), 1-14. doi:10.2436/rld.i66.2016.2843
- Climent-Ferrando, V. (2020, February 26). Personal communication.
- Comissió Europea. (1991, January 28). European Parliament resolution on the situation of languages of the Community and the Catalan language. *Official Journal of the European Communities* 42, 1991/C 019/110.
- Comissió Europea. (2017). *Key Findings from the Horizon2020 Interim Evaluation*. Luxembourg: European Commission.
- Comissió Europea. (2018). *Midterm evaluation of the Creative Europe programme (2014-2020)*. Brussels: European Commission.
- Comissió Europea. (2019). *Creative Europe: Monitoring Report 2018*. Luxembourg: European Union.
- Comissió Europea. (2020a). *Erasmus+ Programme Guide 2020*. Retrieved February 12, 2020, from European Commission: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-programme-guide-2020_en
- Comissió Europea. (2020b, 02 12). *EU languages*. Retrieved from European Commission: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_en
- Comissió Europea. (s.d). *What is Erasmus+?* Retrieved from Comissió Europea: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en
- Comissió Europea. (s.d). *Who can take part?* Recollit de European Commission: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about/who-can-take-part_en
- Comissió Europea. (s.d.). *Background*. Retrieved from Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background>
- Comissió Europea. (s.d.). *Erasmus+ funding programme*. Retrieved from European Commission: https://ec.europa.eu/info/education/set-projects-education-and-training/erasmus-funding-programme_en
- Comissió Europea. (s.d.). *Focus areas*. Retrieved from European Commission: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/cross-cutting-activities-focus-areas>

- Comissió Europea. (s.d.). *Horizon 2020 sections*. Retrieved from European Commission:
<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-sections>
- Comissió Europea. (s.d.). *Interreg : European Territorial Co-operation*. Retrieved from European Commission:
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/
- Comissió Europea. (s.d.). *Interreg A - Cross-border cooperation*. Retrieved from European Commission:
https://ec.europa.eu/regional_policy/nl/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/#3
- Comissió Europea. (s.d.). *Registration of your organisation*. Retrieved from Horizon2020 online manual:
https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/grants/applying-for-funding/register-an-organisation/registration-of-organisation_en.htm
- Comissió Europea. (s.d.). *What is a Work Programme ?* Retrieved from European Commission:
<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-work-programme>
- Comissió Europea. (s.d.). *What is Horizon 2020?* Retrieved from European Commission:
<https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020>
- Commission of the European Communities. (2003). *Promoting Language Learning and Linguistic Diversity: An Action Plan 2004-2006*. Brussels.
- CORDIS. (2014, September 22). *Programmes*. Retrieved from CORDIS:
<https://cordis.europa.eu/programme/id/H2020-EU.3.6>.
- Cordis. (s.d.). *Projects & Results*. Retrieved from <https://cordis.europa.eu/projects/en>
- Council of Europe. (1992). *European charter for regional or minority languages*. Strasbourg: ETS 148.
- Council of Europe. (1995). *Framework convention for the protection of national minorities*. Strasbourg: ETS 157.
- Creative Europe. (2020, April 6). *Complete list of all projects*. Retrieved from Project Results:
<https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/projects/>
- de Swaan, A. (2001). *Words of the world: The global language system*. Cambridge: Polity Press.
- EE. (2020, March 6). Expert at a cultural foundation, the Netherlands. (H. Kuipers-Zandberg, & A. Schukking, Interviewers)
- Erasmus Plus OLS. (2018). *AVAILABLE LEARNING LANGUAGES*. Retrieved from Erasmus Plus OLS:
<https://erasmusplusols.eu/wp-content/uploads/2018/10/Erasmus-OLS-Available-Languages-EN.pdf>
- Europa Creativa. (2019). *Guide for Applicants*. Creative Europe Media.
- Europa Nu. (s.d.). *Subsidies van de Europese Unie 2014-2020*. Recollit de Europa Nu: https://www.europa-nu.nl/id/vjasedzq2zym/subsidies_van_de_europese_unie_2014_2020
- European Commission. (28 / February / 1994). European Parliament resolution on linguistic and cultural minorities in the European Community. *Official Journal of the European Communities* 45, 1994/C 061.
- European Commission. (19 / November / 2013). *Creative Europe: Frequently Asked Questions*. Recollit de Memo: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_1009

- European Commission. (2019). *Erasmus+ Annual Report 2018*. Luxembourg: European Union.
- European Commission. (2020). *European Language Label*. Retrieved from Languages: https://ec.europa.eu/education/initiatives/label/label_public/index.cfm
- European Commission. (n.d.-a). *Key Action 2: Cooperation for innovation and the exchange of good practices*. Retrieved from European Commission: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/cooperation-for-innovation-and-exchange-good-practices_en
- European Commission. (n.d.-b). *Key Action 3: Support for policy reform*. Retrieved from European Commission: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/support-for-policy-reforms_en
- European Commission. (n.d.-d). *Jean Monnet*. Retrieved from European Commission: https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/jean-monnet_en
- European Commission. (n.d.-e). *Sport*. Retrieved from European Commission: <https://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus/actions/sport>
- European Commission. (n.d.-f). *Juvenes Translatores*. Retrieved from European Commission: https://ec.europa.eu/info/education/skills-and-qualifications/develop-your-skills/language-skills/juvenes-translatores_en
- European Commission. (n.d.-n). *Interreg V-A - Sweden-Finland-Norway (Nord)*. Retrieved from European Commission: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/programmes/2014-2020/sweden/2014tc16rfcb032
- European Commission. (n.d.-p). *ERASMUS+ PROJECT RESULTS*. Retrieved from European Commission: [https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en#search/project/keyword=minority language&activityYears\[0\]=2014&activityYears\[1\]=2015&activityYears\[2\]=2016&activityYears\[3\]=2017&activityYears\[4\]=2018&activityYears\[5\]=2019&activityYears\[6\]=2020&mat](https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en#search/project/keyword=minority%20language&activityYears[0]=2014&activityYears[1]=2015&activityYears[2]=2016&activityYears[3]=2017&activityYears[4]=2018&activityYears[5]=2019&activityYears[6]=2020&mat)
- European Creative Europe Desks. (2016). *Frequently Asked Questions*. Vienna: European Creative Europe Desks – Culture.
- European Parliament. (2017). *European Parliament resolution of 7 February 2018 on protection and non-discrimination with regard to minorities in the EU Member States*. .: European Union. Retrieved May 13, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018IP0032>
- European Parliament. (2018, May 17). *Answer to Question No E-001585/18*. Retrieved from European Parliament: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-001585-ASW_EN.html?redirect
- Faingold, E. (2015). Language rights in the European Union and the Treaty of Lisbon. *Language Problems and Language Planning*. (39(1)), 33-49. doi:10.1075/lplp.39.1.02fai
- Gazzola, M., Grin, F., Häggman, J., & Moring, T. (2016). The EU's Financial Support for Regional or Minority Languages: A Historical Assessment. *Journal of Ethnic Studies*, 33-66.
- Guliyeva, G. (2013). Education, languages and linguistic minorities in the EU: Challenges and. *European Law Journal*(19), 219-236.
- Hériard, P. (2019, December). *Language policy*. Retrieved from European Parliament: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/142/language-policy>

- Interreg. (2020a). *About Interreg*. Retrieved from Interreg: <https://interreg.eu/about-interreg/>
- Interreg. (2020b). *Strand of cooperation : Cross-border*. Retrieved from Interreg: <https://interreg.eu/strand-of-cooperation/interreg-a-cross-border-cooperation/>
- Interreg. (2020c). *Strand of cooperation : Transnational*. Retrieved from Interreg: <https://interreg.eu/strand-of-cooperation/interreg-b-transnational-cooperation/>
- Interreg. (2020d). *Strand of cooperation : Interregional*. Retrieved from Interreg: <https://interreg.eu/strand-of-cooperation/interreg-c-interregional-cooperation/>
- Interreg Europe. (2019). *Interreg Europe Programme Manual*. Interreg Europe.
- Kelly, M. (2012). Recent language developments in the EU. *European Journal of Language Policy*(4), 255-261. doi:10.3828/ejlp.2012.15
- Lähdesmäki, T. (2012). Rhetoric and cultural diversity in the making of European cultural identity. *International Journal of Cultural Policy*(18), 59-75. doi:10.1080/10286632.2011.561335
- Määttä, S. (2005). The European Charter for Regional or Minority Languages, French language laws, and national identity. *Language Policy*(4), 167-186. doi:10.1007/s10993-005-3518-4
- Milecka, K. (2011). The right to good administration in the light of Article 41 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union. *Contemporary Legal & Economic Issues*(4), 43-60.
- NPLD. (2019). *POSITION PAPER AND ACTION PLAN based on THE EUROPEAN ROADMAP FOR LINGUISTIC DIVERSITY*. Retrieved from NPLD: <https://www.npld.eu/wp-content/uploads/2019/08/NPLD-Position-Paper-Action-Plan-2019-2020.pdf>
- Parlament Europeu. (2009). *Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment European Parliament resolution of 24 March 2009 on Multilingualism: an asset for Europe and a shared commitment*. .: European Union. Retrieved May 13, 2020, from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52009IP0162>
- Parlament Europeu. (2019, March 28). European Parliament legislative resolution of 28 March 2019 on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Creative Europe programme (2021 to 2027). Strasbourg: European Union. Retrieved from https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=EP%3AP8_TA%282019%290323
- Phillipson, R. (2003). *English-only Europe? Challenging language policy*. London & New York: Routledge.
- Piris, J.-C. (2010). *The Lisbon Treaty. A legal and political analysis*. Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511762529
- Regió Interreg del Nord-est. (2019). *Calls for Applications*. Retrieved from Interreg North Sea Region: <https://northsearegion.eu/project-information/calls-for-applications/>
- Statistics Netherlands. (2020, June 4). *Bevolkingsteller*. Retrieved from CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/bevolkingsteller>
- Timmermans, N. (2005). *The status of sign languages in Europe*. Strasbourg: Council of Europe.
- Truchot, C. (2003). Languages and supranationality in Europe: the linguistic influence of the European Union. *J. Maurais and M.A. Morris (Eds.), Languages in a globalising world.*, 1-12.

van der West, J. (2020, April 17). Personal communication.

Van der West, J. (2020, March 12). Personal communication.